

впровадження комплексного оцінювання інноваційного потенціалу, підвищення ефективності використання наявних ресурсів підприємства.

Перелік використаних джерел

1. Гаркавенко Н., Вітер В., Новосільська Н. Роль держави у соціально-економічному розвитку суспільства та вирішенні проблеми бідності / Н.Гаркавенко, В.Вітер, Н.Новосільська. // Україна: аспекти праці №3-4, 2016, – С. 30-37.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://data.Worldbank.org/indicator/ NE.GDI.TOTL.ZS](http://data.Worldbank.org/indicator/NE.GDI.TOTL.ZS).
3. Ковальчук Т.Т., Ковальчук Н.П. Макроекономічні ризики: класифікаційні ознаки, способи виміру, шляхи мінімізації: моногр. – К.: Знання, 2012. – 301с.
4. Статистика науки и инвестиций: Краткий терминологический словарь/Под ред. Л.М.Гохберга.- М.: ЦИСН, 1991. - 348с.
5. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технології за 2014 рік: аналіт. довідка. – К.: Український інститут науково-технічної і економічної інформації, 2015. – 208с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/Стан розвитку науки і техніки та результативність.pdf](http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/Стан_розвитку_науки_і_техніки_та_результативність.pdf)
6. Економічна статистика/Наука, технології та інновації/Наукова та інноваційна діяльність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

УДК 330: 65

Мазуренок Оксана

кандидат економічних наук, старший викладач
старший викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Грицишин Вікторія

студентка групи БМ-21
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Oksana Mazurenok

candidate of economic sciences, senior lecturer
senior lecturer departments of accounting and auditing
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Viktoriia Hrytsyshyn

Student of group BM-21
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY DURING QUARANTINE RESTRICTIONS

На сьогоднішній день загострення ситуації із пандемією COVID-19 призвело до стагнації економічних процесів. Особливо відчутним це є у країнах, залежних від туризму, таких як Греція чи Хорватія, а також у тих державах, що залежать від переказів трудових мігрантів (серед яких Україна), які суттєво скоротилися. Слід зазначити, що економіка нашої країни досить різко реагує на падіння цін на електроносії (відбувається тенденція зростання показників розвитку економіки) та падіння цін на метал чи зерно (відбувається уповільнення

розвитку економіки). Ключовим елементом в рості тих чи інших економічних показників є розмір експортної виручки, яку отримує Україна, а враховуючи карантинні обмеження – ці показники за останні періоди часу значно погіршилися. Для початку розглянемо товарну структуру зовнішньої торгівлі України, яка була у докарантинний період часу (рис.1).

Рис.1. Товарна структура зовнішньої торгівлі України за період 2020 року

Як бачимо, що значну частину експорту, а саме 28% від загальної структури становлять недорогоцінні метали та вироби із них. Якщо аналізувати імпорт - велика частина, а саме 29% припадає на мінеральні продукти. У підсумку маємо, що у першій половині 2020 року українська економіка впала на 6,5%, оскільки у першому кварталі падіння ВВП становило 1,3%, в другому – 11,4%, у третьому відбувається уповільнення спаду ВВП до 7,4%, а в четвертому очікується падіння до 3,8%.

Обсяги товарів експорту з України та відповідно імпорту також сповільнюються в слід за ВВП та промисловим виробництвом. Більше зможемо зрозуміти, проаналізувавши динаміку експорту-імпорту відносно років (рис.2). Порівняно з таким же періодом 2019 року, експорт товарів зменшився на 6,36%, а імпорт зменшився на 14,24%. Якщо порівняти ці показники з 2018 роком, то вони також значно нижчі. Проте обсяги експорт-імпорту перевищують показники за той самий період 2017 року. Серед товарів, що займають значне місце в структурі українського експорту, найбільше впали поставки металів та прокату - на 18,5% та машинобудівної продукції – на 13%.

Рис.2. Динаміка експорту-імпорту за 2017-2020 роки

Слід звернути увагу щодо скорочення зовнішнього та внутрішнього попиту на українські у 2020 році, можливо за рахунок карантинних умов. Наслідком цього є падіння економіки на 11,4% за другий квартал цього року.

Проаналізувавши також ринок автомобільних товарів – можна зазначити, що з початку року продажі нових легкових автомобілів знизилась на 4% порівняно з тим же періодом 2019 року. З січня по серпень українці придбали і поставили на облік 52,5 тис. нових легкових автомобілів. Разом із тим ринок нових комерційних автомобілів зменшився на 17%. За 8 місяців 2020 року в Україні було зареєстровано майже 6,4 тис. нових комерційних автомобілів. Імпорт нових автомобілів в Україну за шість місяців 2020 року впав на 36%.

Закриття кордонів та карантин в країнах Європи вплинули також на обсяги грошових переказів від українських заробітчанин. Загалом з січня до липня 2020 року перекази від заробітчанин, порівняно з цим же періодом 2019 року, зменшилися на 5,3%, тобто на 350 млн. дол. до 6,3 млрд. дол. А це, в свою чергу, на 300 млн. більше, ніж з січня по липень 2018 року. Як нам відомо, у 2019 році мігранти переказали додому понад 12 млрд. доларів, а це в свою чергу, становить майже 8 % ВВП країни. За перше півріччя перекази вагомо скоротилися, проте з пом'якшенням карантину, в деякій мірі, почали відновлюватися. Відповідно до очікувань, прогнозується, що Україна недорахується до 2 млрд. доларів від трудових мігрантів.

У червні активність бізнесу почала відновлюватися. Це можна побачити по обсягу постачання товарів та послуг між платниками ПДВ. Зокрема, обсяги торгівлі між платниками ПДВ досягли мінімуму та почали зростати, перевищивши в липні докарантинні показники (рис.3).

Рис.3. Обсяги постачання товарів/послугу між платниками ПДВ у 2020 році

Відносно збільшуються і обсяги сплати податків порівняно з березнем, коли уся економіка пішла на карантин. Так в липні податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів було сплачено на 4,16% більше, ніж в березні. Акцизів з вироблених в країні товарів на 20% більше. Разом із тим відшкодовано ПДВ експортерам на 14,2% менше, а податку на доходи фізичних осіб було зібрано на 1,46% менше.

Не дивлячись на те, що в Україні знижується промислове виробництво, обсяги імпорту та експорту, перекази заробітчанин економіка країни показує ознаки відновлення, оскільки обсяги споживань збільшуються і у деяких випадках, навіть перевищують докарантинні. Однак, поки ще рано говорити про майбутній ріст економіки через ріст обсягів споживання домогосподарствами. Скоріш за все поточне поживлення пов'язане з відкладеним попитом, коли населення через жорсткі карантинні заходи відкладало покупки на майбутнє. Окрім того, в деяких сегментах (товари для дому чи електротехніка) ріст пов'язаний з переходом значної кількості працівників на віддалену роботу – їм довелося оновлювати техніку та вдосконалювати у свої робочі місця. Тому можемо зробити висновок про те, що це можливо через відкладений попит з боку населення, який у скорому часі може закінчитись.

Перелік використаних джерел

1. Коли економіка України заживе так, як було до коронавірусу: Економічне падіння, із якими через коронавірус стикнулися країни євразійського регіону й Україна зокрема,

виявилось крутішим, ніж оцінювали раніше. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-54361473> (дата звернення: 19.10.2020).

2. На скільки впала економіка країни в 2020 році: Чому в Україні росте споживання товарів, коли економіка падає. URL: https://biz.censor.net/resonance/3217259/chomu_v_ukran_roste_spojivannya_tovarv_koli_ekonomka_pada (дата звернення: 19. 10. 2020).

УДК 334.021

Тарасюк Тетяна
студентка 2-го курсу УДФСУ
Університет державної фіскальної служби України
м. Ірпінь, Україна
Tetyana Tarasiuk
2nd year student of UDFSU
University of the State Fiscal Service of Ukraine
Irpin, Ukraine

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ТА ФІНАНСУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

THE PROBLEM OF DEVELOPMENT AND FINANCING OF DOMESTIC MACHINE-BUILDING ENTERPRISES

На даному етапі розвитку економіки машинобудівна галузь є невід'ємною частиною виробничого потенціалу та конкурентоспроможності України.

Не можна заперечувати той факт, що машинобудування є стратегічно орієнтованою на експорт галуззю, що є ключовим фактором ланцюг накопичення науково-технічних перетворень. Звичайно, рівень розвитку машинобудування є показником промислово-економічного рівня розвитку штатів. [1,с. 43]

В Україні цей багатогалузевий комплекс історично мав потужний та унікальний за своїми можливостями науково-технічний та виробничий потенціал, адже за період здобуття незалежності в 1991 р. частка машинобудівного комплексу нашої країни в загальному обсязі виробництва машинобудування країн СНД становила 22,6%, тобто Україна посіла друге місце серед країн СНД, поступаючись лише Росії. [1,с. 43]

Період становлення промисловості та машинобудування в незалежній Україні, коли відбувався процес ринкової трансформації економіки, характеризувався багатьма проблемами: гіперінфляція, значний спад виробництва, погіршення оновлення загального обсягу експорту, спостерігається надзвичайно низька рівень інноваційності. До 2000 р. відбулося зменшення кількості промислових підприємств, значне зниження рівня рентабельності їхньої продукції - на 7,5%, збільшення частки збиткових підприємств на 40% майже на 60-80% від вартості основних фондів. [1,с. 43]

Також слід відмітити ще одну негативну рису, притаманну машинобудівному комплексу країни – значне збільшення кількості збиткових підприємств, яке за січень 2009 р. досягло 51,8% від загальної кількості підприємств, що в порівнянні із 2008 р. збільшилась на 14,5%. Відповідно, кількість прибуткових підприємств зменшилась на 13,1%. [2, с.128]

На основі цього через проблемне існування машинобудівної галузі виникає недовиробництво в інших життєво-необхідних ланках господарства. Зокрема це:

- аграрна галузь (використання машинної техніки для вирощування овочевих, зернових та інших культур рослинності, основа доходу від збору урожаю припадає на використання інноваційних технологічних засобів);
- хімічна промисловість (виготовлення абсолютно всієї продукції припадає на обладнання-близько 90%);